

ALINIAREA COMPETENȚELOR ȘI A STANDARDELOR DE CALIFICARE ÎN DOMENIUL BIBLIOTECONOMIEI ȘI ȘTIINȚEI INFORMĂRII LA CERINȚELE PIEȚEI MUNCII: STUDIU DE CAZ DIN REPUBLICA MOLDOVA

Nelly ȚURCAN

ORCID 0000-0001-8475-0770

Universitatea de Stat din Moldova

Rezumat: *Articolul analizează modul în care competențele și standardele de calificare în domeniul biblioteconomiei, informării și studiilor arhivistice din Republica Moldova sunt corelate cu cerințele pieței muncii. Sunt abordate structura standardelor, transpunerea competențelor în rezultate ale învățării și integrarea acestora în programele educaționale. De asemenea, se evidențiază implicarea angajatorilor, adaptarea la tendințele internaționale și impactul transformării digitale asupra profesiei. Lucrarea subliniază necesitatea unui dialog continuu între educație și piața muncii pentru actualizarea calificărilor, promovând astfel angajabilitatea și adaptabilitatea absolvenților în context național și global.*

Cuvinte-cheie: *Biblioteconomie și știința informării, competențe profesionale, standarde de calificare, piața muncii, rezultate ale învățării, Cadrul Național al Calificărilor.*

Abstract: *This article analyses the correlation between competencies and qualification standards in the field of library, information, and archival studies in the Republic of Moldova, as well as the requirements of the labour market. The author speaks about the structure of standards, on translating skills into learning outcomes and their subsequent integration into educational programs. Additionally, she highlights the involvement of employers, their adaptation to new international trends, and the impact of digital transformation on our profession. She emphasizes the necessity for continuous dialogue between education and field of employment to update qualifications, thereby promoting the employability and adaptability of high school graduates in both national and global contexts.*

Keywords: *Library and information science, professional competences, qualification standards, labour market, learning outcomes, National Qualifications Framework.*

Introducere

Transformările economice, tehnologice și sociale din ultimele decenii au generat o dinamică semnificativă pe piața muncii, inclusiv în domeniul biblioteconomiei și științei informării. Digitalizarea rapidă, expansiunea informațională, transformarea digitală a bibliotecilor și cerințele tot mai diverse ale utilizatorilor impun revizuirea constantă a competențelor profesionale și a standardelor de calificare în aceste domenii. În acest context, adaptarea formării profesionale la cerințele pieței

muncii devine o condiție obligatorie pentru asigurarea relevanței și competitivității profesioniștilor din domeniul infodocumentar.

Republica Moldova, prin intermediul politicilor educaționale și al Cadrului Național de Calificări (CNC), încearcă să răspundă acestor provocări, integrând nevoile angajatorilor și standardele internaționale în procesul de pregătire profesională. Totuși, rămân provocări legate de discrepanțele dintre cunoștințele și abilitățile absolvenților și cerințele specifice

ale pieței muncii. Această situație ridică întrebări legate de coerența dintre programele de învățământ, standardele de calificare și competențele efectiv necesare în practică.

În acest context, este importantă examinarea gradului de aliniere între competențele și standardele de calificare din domeniul biblioteconomiei și științei informării și cerințele actuale ale pieței muncii din Republica Moldova. Analiza prezentată se concentrează pe conținutul standardelor de calificare din învățământul superior și profesional tehnic din domeniul de formare profesională Biblioteconomie, informare și studii arhivistice, oferind o perspectivă asupra provocărilor și oportunităților de consolidare a acestui domeniu educațional pentru a răspunde mai eficient nevoilor sectoriale.

De asemenea, se explorează modul în care standardele de calificare pot servi drept instrumente strategice pentru piața muncii, facilitând identificarea, validarea și integrarea competențelor necesare în activitățile profesionale. Printr-o aliniere mai strânsă între cerințele angajatorilor și programele de formare, se urmărește reducerea discrepanțelor dintre pregătirea educațională și așteptările practice, contribuind astfel la sporirea angajabilității absolvenților. Rezultatele analizei vor oferi atât o bază pentru reflecție, cât și orientări practice pentru optimizarea procesului de formare profesională în biblioteconomie și știința informării.

Cadrul teoretic și metodologic pentru elaborarea standardelor de calificare

Corelarea dintre cerințele pieței muncii și formarea profesională reprezintă un subiect de interes sporit în cercetările din domeniul biblioteconomiei și științei informării [1, 5-7, 16], având în vedere noile cerințe profesionale și tendințele de dezvoltare ale domeniului, care sunt într-o continuă evoluție. În acest context, cadrul conceptual se sprijină pe instrumente și standarde recunoscute la nivel internațional, precum *ISCO* (*International Standard Classification of Occupations – Clasificarea Internațională Standard a Ocupațiilor*), *ESCO* (*European Skills, Competences, Qualifications and Occupations – Competențe,*

calificări și ocupații europene) și *ISCED* (*International Standard Classification of Education – Clasificarea Internațională Standard a Educației*), care oferă un limbaj comun și o structură metodologică pentru analiza ocupațiilor, competențelor și calificărilor. În Republica Moldova, **Clasificatorul Ocupațiilor** (CORM 0006-2021) constituie un punct de plecare pentru alinierea ocupațiilor naționale la standardele internaționale, facilitând astfel integrarea acestora în cadrul european și global al calificărilor.

La nivel educațional, **Cadrul Național al Calificărilor al Republicii Moldova** (CNCRM), adoptat prin Hotărâre de Guvern nr. 330 din 31.05.2023, joacă un rol central în definirea, structurarea și actualizarea calificărilor. Acest document integrează principiile și abordările promovate de **Cadrul European al Calificărilor** (*European Qualifications Framework, EQF*), punând accent pe rezultatele învățării și pe competențele necesare diferitor nivele de calificare. CNC oferă un fundament metodologic care permite clarificarea relației dintre competențele dobândite în procesul educațional și cerințele practice impuse de angajatori. Astfel, acesta contribuie la crearea unei sinergii între formarea profesională și dinamica pieței muncii.

Figura 1 - ilustrează relația dintre standardele naționale și internaționale în contextul calificărilor profesionale, pieței muncii și sistemului educațional. Ea evidențiază interacțiunile dintre mai multe componente-cheie pentru alinierea calificărilor la cerințele pieței muncii și la standardele internaționale.

Standardele naționale în domeniul infodocumentar reflectă cerințele angajatorilor, adaptate specificului sectorului informațional și contextului național. Acestea stau la baza dezvoltării calificărilor profesionale, fiind structurate în funcție de nevoile actuale ale instituțiilor infodocumentare. Pe de altă parte, standardele internaționale din domeniu, influențate de tendințele globale în gestionarea informației și transformare digitală, sprijină integrarea calificărilor într-un cadru internațional, facilitând mobilitatea profesioniștilor și com-

parabilitatea competențelor în diferite țări. Această armonizare contribuie la crearea

unei forțe de muncă adaptabile, capabile să răspundă cerințelor globale ale sectorului.

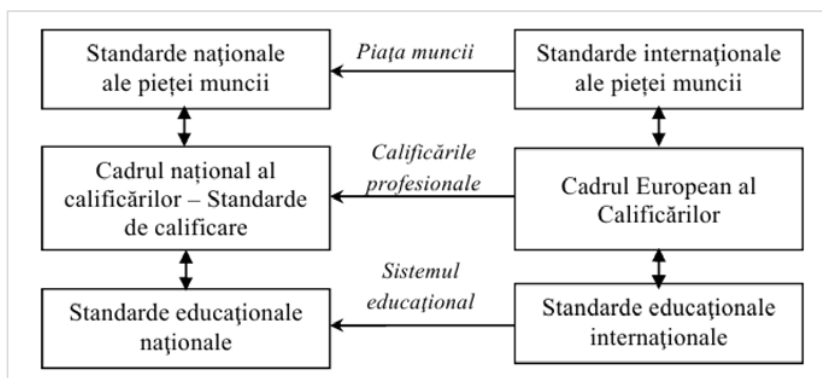

Fig. 1. Corelația și interdependența dintre cadrul normativ al pieței muncii și standardele educaționale

Sursa: Ghid metodologic pentru transpunerea competențelor profesionale în rezultate ale învățării [8].

Cadrul Național al Calificărilor joacă un rol central în stabilirea conexiunii dintre standardele naționale și cele internaționale. CNC oferă o structură metodologică pentru definirea standardelor de calificare și pentru integrarea lor coerentă în sistemul educațional, având ca scop principal asigurarea coerenței între pregătirea profesională și cerințele pieței muncii. Pe plan internațional, Cadrul European al Calificărilor funcționează ca un mecanism de interoperabilitate între diferite cadre naționale, contribuind la transparența, comparabilitatea și recunoașterea calificărilor în spațiul european.

Standardele educaționale naționale, ca parte a sistemului educațional, sunt concepute pentru a implementa obiectivele definite de CNC, punând accent pe formarea competențelor relevante pentru nevoile pieței muncii. În același timp, standardele educaționale internaționale stabilesc un punct de referință pentru calitatea procesului educațional și facilitează integrarea acestuia în contextul global al calificărilor.

Interacțiunile dintre aceste elemente subliniază importanța unui dialog constant între piața muncii, sistemul educațional și organismele de reglementare. Piața muncii influențează direct standardele naționale ale calificărilor, care, la rândul lor, determină cerințele pentru programe-

le educaționale. Totodată, cadrele europene și internaționale oferă un cadru de comparație și sprijină adaptarea continuă la cerințele emergente.

Cadrul conceptual al corelării competențelor profesionale cu cerințele pieței muncii în Republica Moldova include, de asemenea, instrumente normative importante precum *Nomenclatorul domeniilor de studii și al specialităților în învățământul superior*, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 412 din 12 iunie 2024 [3], elaborat în conformitate cu recomandările ISCED. Documentul clarifică structura și specificațiile domeniilor de studii profesionale, oferind un ghid coerent pentru organizarea programelor de Licență (ciclul I) și Master (ciclul II), precum și un nomenclator separat pentru studiile doctorale (ciclul III), cu obiectivul de a asigura continuitatea și relevanța calificărilor la toate nivelele educaționale. Pe lângă acesta, *Nomenclatorul domeniilor de formare profesională, al specialităților și calificărilor pentru învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar*, aprobat inițial prin Hotărârea Guvernului nr. 853 din 14 decembrie 2015 și actualizat în anul 2024 [4], oferă un suport structural important pentru organizarea formării profesionale de calificare medie. Actualizarea sa recentă reflectă schimbările apărute în cerințele pieței muncii și aliniază conținutul programelor de formare la standardele internaționale. Acest nomenclator definește cu claritate specialitățile și

calificările, stabilind un cadru care să faciliteze pregătirea practică și integrarea profesională a absolvenților. Utilizarea acestor nomenclatoare alături de alte instrumente internaționale precum ISCO, ESCO și ISCED consolidează baza metodologică pentru dezvoltarea standardelor de calificare și a programelor educaționale orientate spre cerințele dinamice ale pieței muncii. Astfel, cadrul conceptual devine un instrument puternic pentru crearea unui ecosistem educațional care răspunde nevoilor actuale și viitoare ale societății.

Procesul de elaborare și validare a standardelor de calificare în Republica Moldova este reglementat de *Metodologia de elaborare, validare și aprobare a standardelor de calificare* [9], care stabilește pașii necesari pentru a asigura coerența și relevanța calificărilor profesionale. Această metodologie include mecanisme clare de consultare și implicare a actorilor relevanți, precum angajatorii, organizațiile profesionale și furnizorii de educație, în procesul de definire a competențelor. Astfel, se urmărește adaptarea continuă a standardelor de calificare la noile cerințe și tendințe din domeniul infodocumentar, ceea ce contribuie la reducerea discrepanțelor dintre cunoștințele dobândite în cadrul formal al educației și abilitățile necesare în contextul profesional.

Elaborarea și implementarea standardelor de calificare în domeniul infodocumentar

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova (MEC), recunoscând importanța standardelor de calificare pentru asigurarea calității și relevanței pregătirii profesionale, și-a asumat rolul de lider în procesul de elaborare și implementare a acestor standarde în diverse domenii de studiu. În domeniul infodocumentar, acest proces a fost conturat de inițiative strategice susținute prin parteneriate naționale și internaționale, care au oferit resurse și expertiză pentru a răspunde cerințelor pieței muncii și pentru a alinia formarea profesională la standardele internaționale.

Elaborarea standardelor de calificare pentru învățământul superior din domeniul de formare profesională 0322. *Biblioteconomie, informare și studii arhivistice* a fost re-

alizată în cadrul Proiectului „Învățământul Superior în Moldova” (MHEP), nr. 65420-MD, finanțat de Banca Mondială. Acest proiect, coordonat de Universitatea de Stat din Moldova, a avut drept obiectiv general modernizarea sistemului de învățământ superior prin actualizarea standardelor de calificare, armonizarea acestora cu cerințele internaționale și sporirea competitivității absolvenților pe piața muncii. Prin acest demers, au fost elaborate standarde care integrează atât competențe de bază, cât și avansate, aliniate cerințelor actuale din sectorul infodocumentar, cum ar fi transformarea digitală, gestionarea informației și utilizarea noilor tehnologii.

Pentru învățământul profesional tehnic, procesul de elaborare a standardelor de calificare pentru domeniul de formare profesională 0322. *Biblioteconomie, informare și arhivare* a fost sprijinit prin proiectul „KoFi DEZA – Starke Unternehmen und Kommunen für Moldau”. Acest proiect, coordonat de Universitatea Tehnică a Moldovei, s-a concentrat pe dezvoltarea standardelor, actualizarea planurilor de învățământ, elaborarea curricula și a materialelor didactice pentru calificările oferite în cadrul formării profesional-tehnice. Scopul acestui program a fost să faciliteze integrarea competențelor teoretice și practice necesare în domeniul infodocumentar, conectând în mod direct pregătirea profesională la cerințele angajatorilor și la nevoile pieței muncii.

Ambele inițiative au avut la bază o abordare colaborativă, implicând experți din mediul academic, angajatori (Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, Biblioteca Științifică a Academiei de Studii Economice din Moldova, Biblioteca Științifică a Universității Tehnice a Moldovei, Biblioteca Științifică a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” ș.a.), reprezentanți ai asociațiilor profesionale, cum ar fi Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova, Ministerului Culturii, precum și alți actori relevanți. Această abordare participativă a permis identificarea și integrarea competențelor-cheie necesare în sectorul infodocumentar, precum gestionarea resurselor informaționale, utilizarea tehnologiilor

digitale, comunicarea eficientă și managementul bibliotecilor.

Corelarea standardelor de competență și de calificare în domeniul infodocumentar

Relația dintre standardele de calificare și cele de competență joacă un rol semnificativ în asigurarea coerenței și relevanței formării profesionale pentru domeniul infodocumentar. Această corelare permite stabilirea unei legături funcționale între cerințele pieței muncii și rezultatele educaționale, contribuind astfel la integrarea absolvenților în mediul profesional.

Figura 2 - prezintă relația dintre standardele de competență (pentru nivelele 6-8 CNC) sau standardele ocupaționale (pentru nivelele 3-5 CNC), standardele de calificare și rezultatele învățării, ilustrând modul în care procesul educațional este structurat pentru a răspunde cerințelor pieței muncii. Acest model conceptual subliniază importanța corelării între competențele profesionale specificate în standardele de competență sau cele ocupaționale și rezultatele educaționale prevăzute de standardele de calificare.

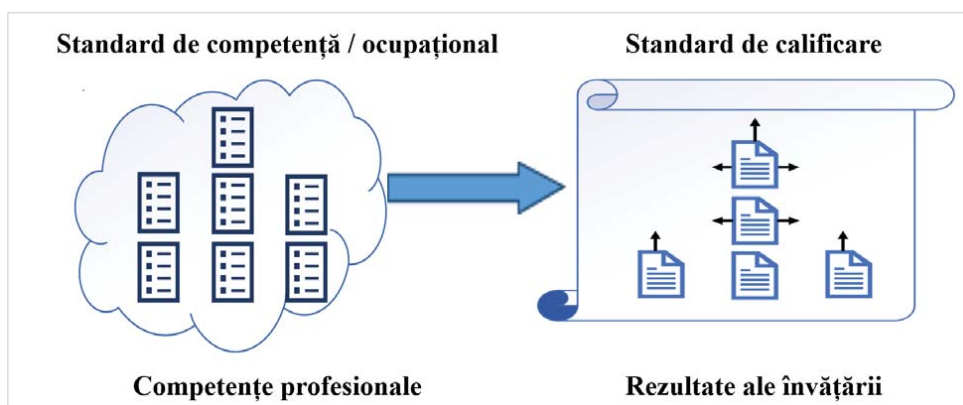

Fig. 2. Aria de cuprindere a procesului educațional

Sursa: Ghid metodologic pentru transpunerea competențelor profesionale în rezultate ale învățării [8].

Standardele de calificare, incluzând standardele de competență, reprezintă un instrument structurat și validat care identifică și descrie competențele profesionale necesare, specificând nivelele acestora și domeniile de cunoștințe aferente fiecărei arii de competență. Aceste standarde stabilesc cerințele ce trebuie îndeplinite de un candidat pentru a ocupa poziții precum bibliotecar cu studii medii sau cu calificări universitare (licență, masterat, doctorat).

Aceste standarde adoptă o abordare orientată spre educația bazată pe competențe, înlocuind modelul tradițional axat strict pe acumularea de cunoștințe. Formarea și evaluarea centrate pe competențe pun accent pe aplicarea practică și pe demonstrarea abilităților în contexte reale, conform unor nivele predefinite de competență. În acest fel, accentul cade pe performanță și rezultatele măsurabile, reflectând cerințele

reale ale pieței muncii. Dinamica schimbărilor tehnologice și sociale a impulsionat o reevaluare a relației dintre domeniul infodocumentar și cel educațional, subliniind necesitatea adaptării continue la tendințele emergente.

Deși, atât piața muncii, cât și sistemul educațional folosesc termeni care par asemănători, semnificațiile atribuite acestora pot varia considerabil. De exemplu, conceptul de „competență profesională” este specific pieței muncii, fiind folosit pentru a descrie cerințele legate de atribuțiile, responsabilitățile și calificările necesare unei funcții, indiferent de modul în care acestea au fost dobândite (formal nonformal sau informal). Conform *Metodologiei de elaborare, validare și aprobare a standardelor de calificare* termenul competență înseamnă „capacitatea dovedită de a utiliza cunoștințe, aptitudini și abilități personale, sociale și/sau metodologice în situații de muncă sau de studiu și pentru dezvoltarea profesională și personală” [9, p. 5]. Aceste

te competențe, definite în standardele de competență și cele ocupaționale, sunt integrate în standardele de calificare și sunt aliniate la cerințele pieței muncii, fiind structurate pe nivele conform Cadrului Național al Calificărilor din Republica Moldova (nivelele 4, 6, 7 și 8).

În contrast, sistemul educațional folosește conceptul de „*rezultate ale învățării*”, care descrie ceea ce un absolvent știe, înțelege și poate face după finalizarea unui program de studii sau de formare profesională. *Metodologia de elaborare, validare și aprobare a standardelor de calificare* definește rezultatele învățării ca „*enunțuri care se referă la ceea ce cunoaște, înțelege și este capabil să facă un elev/student/cursant la finalizarea unui proces de învățare și care sunt definite sub formă de cunoștințe, aptitudini, responsabilitate și autonomie*” [9, p. 5]. Aceste rezultate sunt definite clar, sunt măsurabile și utilizate ca bază pentru evaluarea competențelor dobândite de elevi, studenți, masteranzi, doctoranzi sau cursanți. După certificarea acestor rezultate, absolventul este pregătit să intre pe piața muncii. Această separare terminologică între „competențe” și „rezultate ale învățării”, reflectă relația complexă și complementară dintre sistemul educațional și piața muncii, contribuind la o mai bună adaptare a programelor educaționale la nevoile domeniului infodocumentar în schimbare.

Destinația și scopul standardelor de calificare în domeniul de formare profesională Biblioteconomie, informare și studii arhivistice

Standardele de calificare în domeniul de formare profesională Biblioteconomie, informare și studii arhivistice au fost elaborate pentru a răspunde mai multor nevoi și categorii de beneficiari. În primul rând, aceste standarde servesc drept ghid pentru instituțiile de învățământ profesional tehnic (Colegiul de Arte „Nicolae Botgros” din Soroca și Colegiul „Mihail Ciachir” din Comrat) și universitar (Universitatea de Stat din Moldova) care oferă programe de formare profesională în acest domeniu la toate nivelele de formare profesională (Bibliotecar cu calificare medie, Licență, Masterat, Doctorat), pentru evaluarea și certificarea calificărilor, precum și pentru descrierea competențelor cerute de piața muncii

prin prisma rezultatelor învățării. Totodată, ele servesc drept bază pentru evaluarea și certificarea calificărilor, precum și pentru descrierea competențelor cerute de piața muncii prin prisma rezultatelor învățării.

În al doilea rând, standardele se adresează angajatorilor din sectorul infodocumentar (biblioteci din Sistemul Național de Biblioteci din Republica Moldova, centre de informare și documentare, Camera Națională a Cărții din Republica Moldova ș.a.), oferindu-le un instrument clar și obiectiv pentru evaluarea și selecția candidaților. Acestea descriu competențele și abilitățile pe care trebuie să le dețină un profesionist în biblioteconomie și știința informării, ceea ce facilitează identificarea persoanelor calificate pentru diverse poziții și responsabilități în cadrul instituțiilor. Totodată, ele sprijină angajații în planificarea progresului profesional, oferindu-le un cadru de referință pentru a-și obține calificările necesare și pentru a remedia eventualele lacune în cunoștințe, abilități, autonomie și responsabilitate. În plus, standardele de calificare contribuie la asigurarea transparenței și echității în evaluarea și recunoașterea calificărilor dobândite prin învățare formală, nonformală sau informală, atât în Republica Moldova, cât și la nivel internațional.

Pe lângă acestea, standardele sunt importante pentru organismele de reglementare și pentru factorii de decizie politică, asigurând o coerență între educație, cerințele pieței muncii și standardele internaționale. Prin implementarea lor, se urmărește crearea unui cadru care să permită modernizarea și dezvoltarea domeniului infodocumentar în conformitate cu tendințele globale.

Un alt avantaj al standardelor de calificare constă în facilitarea mobilității profesionale. Ele asigură echivalarea calificărilor obținute în diferite contexte educaționale sau geografice, susținând astfel integrarea eficientă pe piața muncii.

În procesul de elaborare a standardelor de calificare, o atenție deosebită a fost acordată analizei tendințelor și provocărilor viitoare din domeniul biblioteconomiei și științei informării. Un aspect semnificativ în acest sens îl constituie capacitatea profesiei

de bibliotecar de a anticipa și de a se adapta la schimbările tehnologice, informaționale și sociale. Rolul specialiștilor în informare și documentare va evolua în direcția gestionării eficiente a resurselor informaționale digitale, sprijinirii accesului deschis la informație și satisfacerii cerințelor tot mai diversificate ale utilizatorilor.

Pe lângă competențele tradiționale, standardele de calificare în domeniul infodocumentar includ abilități legate de utilizarea tehnologiilor emergente, digitalizarea conținutului, gestionarea datelor și promovarea incluziunii informaționale. Aceste orientări reflectă necesitatea ca profesioniștii din acest domeniu să fie pregătiți să joace un rol activ în transformarea digitală a societății și în sprijinirea dezvoltării durabile. Astfel, standardele de calificare devin un instrument strategic pentru adaptarea profesiei la cerințele viitorului.

Structura standardelor de competență în domeniul de formare profesională Biblioteconomie, informare și studii arhivistice

Standardele de competență sunt documente structurate, care oferă o descriere clară și detaliată a cerințelor specifice pentru o anumită ocupație sau domeniu profesional. Structura standardelor de competență în domeniul Biblioteconomie, informare și studii arhivistice este concepută pentru a reflecta cerințele pieței muncii și pentru a alinia rezultatele învățării la competențele profesionale necesare. Totodată, structura acestor standarde corespunde prevederilor *Metodologiei de elaborare, validare și aprobare a standardelor de calificare* [9] și include 10 elemente obligatorii, inclusiv:

1. Foaia de titlu;
2. Fișa de validare a conformității;
3. Fișa de consultare a proiectului standardului de calificare cu partenerii sociali;
4. Formularul calificării;
5. Lista ocupațiilor tipice din CORM;
6. Competențe relevante calificării;
7. Transpunerea competențelor din standardul ocupațional/standardul de competență în rezultate ale învățării;
8. Detalierea rezultatelor învățării;
9. Cerințe și criterii de evaluare a rezultatelor învățării în vederea atribuirii calificării;

10. Asigurarea calității standardului de calificare.

Vom analiza în continuare câteva dintre aceste componente.

• Formularul calificării

Formularul calificării, pe lângă alte informații importante, include o descriere detaliată a fiecărei calificări, oferind o perspectivă generală asupra activităților profesionale și a rolului persoanelor care dețin aceste calificări.

Astfel, calificarea de *Bibliotecar (calificare medie)*, corespunzătoare nivelului 4 din Cadrul Național al Calificărilor (CNC), este acordată absolvenților programelor de studii profesionale tehnice postsecundare. Calificarea de *Licențiat în Științe ale Comunicării*, nivel 6 CNC, este atribuită absolvenților programelor de studii de licență în specializarea Biblioteconomie, asistență informațională și arhivistică (conform noului Nomenclator – specialitatea Biblioteconomie și știința informării). Pentru nivelul 7 CNC, calificarea de *Master în Științe ale Comunicării* este acordată celor care finalizează programele de master în domeniul de formare profesională Biblioteconomie, informare și studii arhivistice. În fine, calificarea de *Doctor în Științe ale Comunicării*, corespunzătoare nivelului 8 CNC, este conferită absolvenților studiilor superioare de doctorat.

Descrierea calificărilor în fiecare standard include o scurtă prezentare a calificării din perspectiva formării profesionale și a competențelor necesare pentru piața muncii. Aceasta reflectă sarcini specifice precum organizarea colecțiilor de bibliotecă, gestionarea resurselor informaționale, sprijinirea utilizatorilor în accesarea informațiilor, prestarea serviciilor informaționale, culturale, educaționale, managementul instituției infodocumentare, cercetarea științifică în domeniul infodocumentar etc. Această abordare asigură o claritate în ceea ce privește cerințele profesionale și așteptările angajatorilor în domeniul infodocumentar.

• Lista ocupațiilor tipice

O componentă importantă a standardului o reprezintă lista ocupațiilor tipice asociate fiecărei calificări. Această secțiune are rolul de a identifica și descrie domeniile de activitate și funcțiile profesionale pentru care

calificarea oferă pregătirea necesară. Lista este elaborată în conformitate cu clasificările naționale și internaționale, oferind astfel o abordare comparabilă și adaptabilă la diferite contexte economice și profesionale.

Pentru fiecare calificare (Tabelul 1), lista include următoarele categorii:

- Ocupații tipice conform CORM 0006-2021, care este utilizat pentru a defini ocupațiile și funcțiile corespunzătoare calificărilor la nivel național.
- Ocupații tipice conform ESCO 08 ofe-

ră o perspectivă europeană asupra ocupațiilor. Aceasta permite identificarea funcțiilor similare în alte țări din Uniunea Europeană, asigurând mobilitatea profesională.

- Ocupații tipice conform ISCO-08 detaliază ocupațiile la nivel global.
- Alte clasificări relevante (de ex. CAEM/ISIC/OMC), care oferă informații suplimentare despre locul calificării în cadrul sectoarelor economice și despre aplicabilitatea sa în diverse industrii.

Tabelul 1. Lista ocupațiilor tipice pentru calificările din domeniul de formare profesională Biblioteconomie, informare și studii arhivistice

Calificarea	Exemple de ocupații tipice conform CORM (006-2021)	Exemple de ocupații tipice conform ESCO 08
Bibliotecar (calificare medie)	441101 Bibliotecar/bibliotecară (studii profesional-tehnice) 441102 Bibliotecar/bibliotecară-arhivar 441103 Funcționar/funcționară bibliotecă	4411.1 Asistent bibliotecar
Licențiat în Științe ale Comunicării	262204 Bibliograf/bibliografă 262205 Bibliotecar catalogator/bibliotecară catalogatoare 262206 Bibliotecar formator/bibliotecară formatoare 262207 Bibliotecar/bibliotecară 262209 Bibliotecar-redactor/bibliotecară-redactoare 262210 Bibliotehtnolog	2622.2 Bibliotecar/ Bibliotecară Etichetă alternativă: – bibliotecar de resurse electronice – bibliotecar arhivist – coordonator de rețea de bibliotecă – supraveghetor de bibliotecă – asistent tehnic de bibliotecă – cercetător literar – bibliotecar școlar – bibliotecar de colecții speciale – manager de tezaur
Master în Științe ale Comunicării	134901 Bibliograf principal/bibliografă principală 134902 Bibliotecar principal/ bibliotecară principală 134905 Director (șef)/ directoare (șefă) arhiva organizației 134910 Director/directoare bibliotecă 262201 Administrator/administratoare rețele automatizate de bibliotecă 262203 Administrator/administratoare sistem informatizat de bibliotecă 262208 Bibliotecar-metodist/ bibliotecară-metodistă 262211 Cercetător științific stagiar/cercetătoare științifică 262213 Documentarist/ documentaristă 262215 Secretar științific/secretară științifică biblioteconomie	1349.11 Funcționar responsabil de gestionarea documentelor/ funcționară responsabilă de gestionarea documentelor Etichetă alternativă: – manager de arhivă – manager de documentare – manager de înregistrări – specialist în managementul documentelor – specialist în gestionarea documentelor 1349.16 Director bibliotecă 2622.1 Documentarist/ Documentaristă
Doctor în Științe ale Comunicării	1223 Conducători/ conducătoare din domeniul cercetării și dezvoltării. 2310 Profesori universitari/profesoare universitare și asimilați/asimilate.	1223.2 Manager de cercetare și dezvoltare 2310.1 Cadrul didactic în învățământul superior

Sursa: Elaborat conform standardelor de calificare [11-14].

Prin includerea acestor liste detaliate, standardele de calificare nu doar clarifică ocupațiile pentru care sunt pregătiți absolvenții, ci și facilitează integrarea acestora în piața muncii națională și internațională. Acest cadru sprijină atât absolvenții, prin creșterea angajabilității lor, cât și angajatorii, prin furnizarea unui ghid clar pentru recrutare și evaluare. Totodată, corelarea cu clasificările internaționale contribuie la recunoașterea calificărilor în alte țări și la asigurarea compatibilității acestora în diverse contexte economice.

• **Competențe relevante calificării**

Următorul compartiment din standardul de calificare oferă o descriere detaliată a competențelor relevante pentru fiecare calificare, organizate în trei categorii principale: *competențe transversale*, *competențe generale* și *competențe profesionale*. Aceste competențe sunt grupate în mod sistematic pe arii de competențe, ceea ce permite o organizare clară și orientată spre cerințele domeniului profesional. Pentru *competențele generale* și *competențele profesionale*, ariile de competențe sunt aceleași, ceea ce asigură coerența și continuitatea între abilitățile generale și cele specifice profesiei.

Documentele normative naționale nu oferă o definiție explicită a conceptului de arie, de competență, menționându-se doar că aceas-

ta ar trebui să reprezinte etapele sau fazele de furnizare a unui serviciu sau de realizare a unei producții. Potrivit definiției din *Glossary of Key Information Security Terms*, o arie de competență este „un grup de enunțuri privind cunoștințele și abilitățile care reflectă capacitatea unei persoane de a îndeplini sarcini într-un anumit domeniu”. Aceasta joacă un rol semnificativ în ghidarea cursanților pentru a explora domeniile de interes, în sprijinirea planificării și dezvoltării carierei, în identificarea lacunelor în cunoștințe și abilități și în furnizarea unui mijloc de evaluare sau demonstrare a capacităților acestora în cadrul unui domeniu specific [11]. Obiectivul educațional este definit prin conținutul cunoștințelor și abilităților necesare pentru realizarea sarcinilor dintr-un anumit domeniu, facilitând atât planificarea carierei, cât și evaluarea competențelor persoanei care învață.

Ariile de competență incluse în standardele de calificare au fost armonizate cu recomandările Federației Internaționale a Asociațiilor și Instituțiilor Bibliotecare (IFLA), cu standardele de calificare existente în alte țări europene, precum și cu categoriile de competențe necesare specialiștilor din domeniul biblioteconomiei și științei informării. Structurarea acestor arii pentru nivelele de calificare 4, 6, 7 și 8 CNC este ilustrată în Figura 3.

Aria de competență pentru Bibliotecar (calificare medie), Nivelul calificării – 4 CNC		
1. Organizarea activităților infodocumentare	2. Gestionarea colecțiilor de bibliotecă și prelucrarea resurselor informaționale	3. Prestarea serviciilor pentru utilizatori și dezvoltarea profesională
Aria de competență pentru calificarea Licențiat, Nivelul calificării – 6 CNC		
1. Documentarea și analiza proceselor infodocumentare	2. Implementarea proceselor infodocumentare	3. Monitorizarea proceselor infodocumentare
Aria de competență pentru calificarea Masterat, Nivelul calificării – 7 CNC		
1. Documentarea și analiza proceselor infodocumentare	2. Implementarea proceselor infodocumentare	3. Monitorizarea proceselor infodocumentare
Aria de competență pentru calificarea Doctorat, Nivelul calificării – 8 CNC		
1. Proiectarea activităților de cercetare și predare în domeniul jurnalismului și informării	2. Realizarea activităților de cercetare și predare în domeniul jurnalismului și informării	3. Eficientizarea activităților din domeniul jurnalismului și informării prin fundamentări științifice

Fig. 3. Ariile de competență în funcție de nivelele de calificare

Sursa: Elaborată conform standardelor de calificare [12-15].

Ariile de competență pentru Licență și Masterat sunt identice, deși acestea reprezintă nivele educaționale diferite, Masteratul fiind un nivel superior Licenței. Diferența constă în competențele și rezultatele învățării, care sunt definite în funcție de complexitatea lor, conform ierarhiei stabilite de taxonomia lui Bloom. Pentru Doctorat ariile de competență au fost elaborate

ținând cont că domeniul de formare profesională *Biblioteconomie, informare și studii arhivistice* face parte din domeniul general de studii *Jurnalism și Informare*, precum și de faptul că aceste programe sunt axate pe studiul individual aprofundat.

1. Competențe transversale (CT)

Competențele transversale sunt abilități care pot fi aplicate în diverse contexte profesionale, indiferent de domeniu (Tabelul 2).

Tabelul 2. Competențe transversale pentru calificările din domeniul de formare profesională Biblioteconomie, informare și studii arhivistice

Nivel 4 CNC	Nivel 6 CNC	Nivel 7 CNC	Nivel 8 CNC
CT ₁ . Comunicarea în limba română, inclusiv prin abilități de rezumare, parafrizare, interpretare și înțelegere interculturală.	CT ₁ . Dezvoltarea personală și profesională.	CT ₁ . Autocontrolul procesului de învățare și diagnoza nevoilor de formare profesională.	CT ₁ . Autogestiunea proceselor de formare profesională și de învățare pe parcursul vieții.
CT ₂ . Aplicarea cunoștințelor și tehnologiilor pentru a răspunde nevoilor umane percepute (precum medicina, transportul sau comunicarea).	CT ₂ . Gestionarea activității profesionale.	CT ₂ . Analiza reflexivă a propriei activități profesionale.	CT ₂ . Autoevaluarea randamentului muncii și activității profesionale.
CT ₃ . Gestionarea eficiență a propriei învățări, fie individual, fie în grupuri.	CT ₃ . Aplicarea regulilor/ principiilor de etică, deontologie și integritate profesională.	CT ₃ . Aplicarea regulilor/ principiilor de etică, deontologie și integritate profesională.	CT ₃ . Aplicarea regulilor/ principiilor de etică, deontologie și integritate profesională.
CT ₄ . Aplicarea ideilor în practică prin creativitate, inovație și asumarea de riscuri.	CT ₄ . Utilizarea eficientă a resurselor de comunicare.	CT ₄ . Utilizarea eficientă a resurselor diversificate de comunicare.	CT ₄ . Utilizarea eficientă a resurselor diversificate de comunicare.
CT ₅ . Exprimarea culturală a ideilor, experiențelor și emoțiilor într-o varietate de medii, precum muzica, literatura și artele vizuale și ale spectacolului.	CT ₅ . Executarea rolurilor și activităților specifice muncii în echipă.	CT ₅ . Executarea activităților specifice muncii în echipă cu asumarea de roluri/ funcții în activitate.	CT ₅ . Extinderea cadrelor relaționale și acționale în vederea fortificării interacțiunii sociale.
	CT ₆ . Aplicarea artei de negociere.	CT ₆ . Aplicarea eficientă a metodelor specifice de activitate.	CT ₆ . Aplicarea adecvată a metodelor specifice de lucru.
	CT ₇ . Utilizarea eficientă a instrumentelor TIC.	CT ₇ . Gestionarea activității infodocumentare în condiții de autonomie și independență profesională.	CT ₇ . Gestionarea activității profesionale în condiții de autonomie și independență profesională în domeniul media și comunicare.

	CT ₈ . Deținerea competențelor antreprenoriale.	CT ₈ . Utilizarea eficientă a instrumentelor TIC.	CT ₈ . Utilizarea eficientă a tehnologiilor moderne în procesele din domeniul media și comunicare.
		CT ₉ . Deținerea competențelor antreprenoriale.	CT ₉ . Deținerea competențelor antreprenoriale.

Sursa: Elaborat conform standardelor de calificare [12-15].

2. Competențe generale (CG)

Competențele generale sunt acele competențe care contribuie la dezvoltarea profesională și personală și care reflectă

cerințele generale ale pieței muncii și sunt proprii unui grup de profesii/specialități înrudite în cadrul unui domeniu ocupațional sau de formare profesională (Tabelul 3).

Tabelul 3. Competențe generale pentru calificările din domeniul de formare profesională Biblioteconomie, informare și studii arhivistice

Nivel 4 CNC	Nivel 6 CNC	Nivel 7 CNC	Nivel 8 CNC
CG ₁ . Utilizarea eficientă a tehnicilor, metodelor și tehnologiilor de comunicare în cadrul rețelelor profesionale și dezvoltarea încrederii partenerilor utilizând valori personale și competențe profesionale.	CG ₁ . Căutarea informațiilor din diverse surse.	CG ₁ . Căutarea avansată a informațiilor din diverse surse.	CG ₁ . Efectuarea cercetărilor științifice care să producă cunoștințe noi în domeniul media și comunicare.
CG ₂ . Utilizarea TIC, a hardware-urilor și software-urilor specializate pentru muncă, timp liber și comunicare;	CG ₂ . Analiza datelor și informațiilor infodocumentare.	CG ₂ . Analiza datelor și informațiilor referitoare la activitatea instituției infodocumentare.	CG ₂ . Elaborarea proiectelor de cercetare în domeniul media și comunicare.
CG ₃ . Participarea într-un mod eficient și constructiv la viața socială și de muncă, implicarea în mod activ și democratic în comunitate.	CG ₃ . Luarea deciziilor în activitatea infodocumentară.	CG ₃ . Întocmirea documentelor specifice activității instituției infodocumentare.	CG ₃ . Organizarea activității de cercetare și științifico-didactice în domeniul media și comunicare.
CG ₄ . Comunicarea în cel puțin o limbă străină, inclusiv prin abilități de rezumare, parafrizare, interpretare/traducere și înțelegere interculturală.	CG ₄ . Gestionarea proceselor infodocumentare.	CG ₄ . Adoptarea și validarea strategiilor de dezvoltare a instituției infodocumentare.	CG ₄ . Elaborarea materialelor științifico-didactice și metodologice în domeniul media și comunicare.
CG ₅ . Dezvoltarea personală și profesională utilizând diverse surse și forme de învățare.	CG ₅ . Evaluarea activității infodocumentare.	CG ₅ . Promovarea culturii calității în instituția infodocumentară.	CG ₅ . Aplicarea metodelor și instrumentelor moderne de cercetare și didactică de profil jurnalistic, comunicațional și biblioteconomic.
	CG ₆ . Asigurarea calității muncii prestate.	CG ₆ . Verificarea respectării procedurilor.	

Sursa: Elaborat conform standardelor de calificare [12-15].

3. Competențe profesionale (CP)

Competențele profesionale sunt cele care definesc abilitățile și cunoștințele specifice unei calificări. Acestea sunt structurate pe arii ocupaționale pentru nivelele 6-8 ale Cadrului Național al Calificărilor, ceea ce permite o organizare clară și orientată spre nevoile pieței muncii. O arie ocupațională reprezintă un domeniu bine definit de activități profesionale care grupează competențele necesare pentru realizarea unor funcții sau sarcini specifice în cadrul unei ocupații sau calificări.

Pentru nivelul 6 CNC, ariile ocupaționale includ:

- Gestionarea resurselor informaționale;
- Prelucrarea, stocarea și preservarea informațiilor și resurselor informaționale;
- Prestarea serviciilor pentru utilizatorii de informație.

La nivelul 7 CNC, ariile ocupaționale sunt structurate astfel:

- Gestionarea proceselor de dezvoltare, prelucrare, stocare și preservare a resurselor informaționale;
- Prestarea serviciilor pentru utilizatorii de informație;

- Management și dezvoltare profesională în instituțiile infodocumentare.

Pentru nivelul 8 CNC, ariile ocupaționale reflectă activități academice și de cercetare avansate:

- Cercetare, expertizare și inovare în domeniul media și comunicare;
- Activitatea didactică în domeniul jurnalismului și informării

Această organizare permite diferențierea clară a competențelor în funcție de complexitatea și specificul fiecărui nivel educațional, oferind astfel un cadru logic și adaptat pentru pregătirea profesională în funcție de cerințele pieței muncii și de obiectivele de formare.

De asemenea, pentru fiecare arie de competență au fost corelate competențele profesionale, conform standardului de competență pentru nivelele 6, 7 și 8, sau standardului ocupațional pentru nivelul 4 CNC. Tabelul 4 oferă o sinteză a competențelor profesionale corespunzătoare fiecărui nivel de studiu, care trebuie atinse până la finalizarea studiilor superioare universitare sau profesional-tehnice.

Tabelul 4. Competențe profesionale pentru calificările din domeniul de formare profesională Biblioteconomie, informare și studii arhivistice

Nivel 4 CNC	Nivel 6 CNC	Nivel 7 CNC	Nivel 8 CNC
CP ₁ Gestionarea activităților personale și profesionale	CP ₁ Culegerea informațiilor cu privire la piața infodocumentară	CP ₁ Estimarea pieței infodocumentare pe baza nevoilor de consum informațional	CP ₁ Stabilirea cadrului de necesități de cercetare, expertiză și inovare în domeniul media și comunicare
CP ₂ Gestionarea resurselor informaționale	CP ₂ Conformarea RI la cererile de informare	CP ₂ Identificarea procedurilor de analiză și sinteză a conținutului RI	CP ₂ Cercetarea, crearea și promovarea cunoștințelor din domeniul media și comunicare
CP ₃ Prelucrarea tehnică a RI	CP ₃ Constituirea și menținerea colecției de RI	CP ₃ Asigurarea calității colecțiilor de RI	CP ₃ Expertizarea și evaluarea științifică a activităților și produselor din domeniul media și comunicare
CP ₄ Prelucrarea biblioteconomică a RI	CP ₄ Asigurarea prezervării RI	CP ₄ Coordonarea dezvoltării, stocării și prezervării RI	CP ₄ Implementarea realizărilor științifice în practica jurnalistică, biblioteconomică și de comunicare

CP ₅ Gestionarea sistemului de cataloage	CP ₅ Evaluarea utilizării RI	CP ₅ Evaluarea gestionării RI	CP ₅ Conceptualizarea programelor de formare profesională în domeniul jurnalismului și informării
CP ₆ Întreținerea colecțiilor	CP ₆ Examinarea standardelor, formatelor de înregistrare a datelor și de prelucrare a RI	CP ₆ Estimarea conformității proceselor de prelucrare și preservare a informațiilor / datelor	CP ₆ Dezvoltarea și fundamentarea cursurilor de formare profesională continuă în învățământul jurnalistic, biblioteconomic și de comunicare
CP ₇ Conservarea RI	CP ₇ Analiza și sinteza conținutului RI	CP ₇ Examinarea nevoilor utilizatorilor în scopul extinderii ofertei de servicii și produse infodocumentare	CP ₇ Modernizarea și optimizarea procesului de învățământ aferent domeniului jurnalism și informare
CP ₈ Servirea utilizatorilor prin consultare și împrumut	CP ₈ Crearea sistemului de organizare și căutare a informației	CP ₈ Coordonarea prestării serviciilor infodocumentare și a instruirii utilizatorilor	
CP ₉ Informarea bibliografică	CP ₉ Stocarea și preservarea RI	CP ₉ Gestionarea elaborării produselor infodocumentare	
CP ₁₀ Prestarea serviciilor culturale și educaționale	CP ₁₀ Evaluarea calității procesului de prelucrare și preservare a informațiilor, datelor și RI	CP ₁₀ Evaluarea satisfacției utilizatorilor	
CP ₁₁ Utilizarea tehnicilor și instrumentelor TIC	CP ₁₁ Identificarea nevoilor de informare ale comunității	CP ₁₁ Evaluarea mediului extern și intern de funcționare a instituției infodocumentare	
CP ₁₂ Consolidarea capacităților profesionale	CP ₁₂ Analiza ofertei de servicii și produse informaționale	CP ₁₂ Planificarea activității instituției infodocumentare	
	CP ₁₃ Prestarea serviciilor infodocumentare și de instruire a utilizatorilor de informație	CP ₁₃ Organizarea activității metodologice și inovaționale în domeniul infodocumentar	
	CP ₁₄ Crearea produselor de informare și documentare	CP ₁₄ Evaluarea impactului activității infodocumentare	
	CP ₁₅ Constatarea satisfacției utilizatorilor		

Sursa: Elaborat conform standardelor de calificare [12-15].

• **Transpunerea competențelor din standardul ocupațional/standardul de competență în rezultate ale învățării**

Un aspect central al procesului de elaborare a standardelor de calificare este

transpunerea competențelor definite în standardul ocupațional pentru meseria Bibliotecar (calificare medie) [2] sau standardele de competență pentru cele 3 nivele de studii universitare [13-15], în rezultate ale

învățării. Acest proces facilitează adaptarea cerințelor profesionale ale pieței muncii la contextul educațional, asigurând coerența între formarea profesională și așteptările angajatorilor.

Standardele de competență (ocupaționale) identifică abilitățile competențele necesare pentru a desfășura activități specifice într-un domeniu profesional. Acestea descriu cerințele funcționale și operaționale dintr-o anumită ocupație, fără a include, însă, detalii despre modul de formare sau dobândire a acestor competențe.

Pe de altă parte, rezultatele învățării sunt formulări explicite care descriu ce ar trebui să știe, să înțeleagă și să fie capabil să facă un absolvent după finalizarea unui program educațional.

De exemplu, pentru o competență din standardul de competență aferent nivelului 6 CNC, precum „Crearea sistemului de organizare și căutare a informației”, rezultatele învățării sunt formulate astfel:

Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate:

- crea metadatele resurselor informaționale prin înregistrarea datelor bibliografice în sisteme integrate de bibliotecă (SIB);
- indexa resurse informaționale (RI) prin aplicarea sistemelor de clasificare, tezaure și vocabulare controlate;
- distinge procedeele de gestionare a fișierelor de autoritate, asigurând uniformitatea organizării și căutării informației.

Procesului de transpunere a competențelor în rezultate ale învățării constă, de asemenea, în identificarea disciplinelor specifice care contribuie la dezvoltarea competențelor profesionale corespunzătoare. Aceste discipline sunt clar definite în cadrul programelor de studii, oferind o structură bine organizată pentru procesul de formare educațională. De exemplu, pentru competența menționată anterior și pentru atingerea rezultatelor învățării asociate acestei competențe, planul de învățământ

pentru nivelul 6 CNC ar trebui să cuprindă discipline precum:

- Organizarea informației
- Prelucrarea informației
- Limbaje documentare
- Extensible Markup Language (XML)
- Organizarea și tehnologia bibliografiei
- Software de bibliotecă
- Soluții open source pentru biblioteci
- Tehnologia creării bazelor de date
- Colecții și biblioteci digitale

• **Detalierea rezultatelor învățării**

Acest compartiment al standardelor de competență pentru nivelele 4, 6, 7 și 8 CNC oferă o descriere precisă și comprehensivă a rezultatelor care trebuie atinse în cadrul procesului educațional, în corelare cu competențele definite. Această secțiune este organizată astfel încât să includă următoarele elemente:

1. Rezultatele învățării detaliate în funcție de competențe, care sunt exprimate clar și structurate în termeni de:

- Cunoștințe: informațiile teoretice și practice pe care absolventul trebuie să le dețină;
- Aptitudini: capacitatea de a aplica cunoștințele dobândite pentru rezolvarea sarcinilor și problemelor specifice;
- Responsabilitate și autonomie: nivelul de independență și inițiativă necesar pentru desfășurarea activităților profesionale.

2. Stabilirea nivelului minim de competență necesar:

Pentru fiecare rezultat al învățării, se definește nivelul minim de competență care trebuie demonstrat de către absolvent. Această specificare este necesară pentru asigurarea unui standard uniform al calificării și pentru evaluarea corectă a performanței.

De exemplu, pentru competența „Crearea sistemului de organizare și căutare a informației” (Figura 4) rezultatele învățării pot fi detaliate astfel:

COMPETENȚA PROFESIONALĂ REZULTATE ALE ÎNVĂȚĂRII			NIVEL MINIM DE COMPETENȚA ATINS/ DEMONSTRAT
CUNOȘTINȚE (K)	APTITUDINI (S)	RESPONSABILITATE ȘI AUTONOMIE (RA)	
1	2	3	4
CP 8. Crearea sistemului de organizare și căutare a informației			
Rezultatul învățării 13. <i>Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate crea metadatele RI prin înregistrarea datelor bibliografice în SIB</i>			
K ₁ Tipuri de date. K ₂ Conceptul de metadate. K ₃ Formatele de înregistrare a datelor. K ₄ Software specializate de bibliotecă utilizate în bibliotecile din Republica Moldova.	S ₁ Compară diverse tipuri de date. S ₂ Aplică scheme de creare a metadelor. S ₃ Utilizează formatele de înregistrare a datelor. S ₄ Analizează software specializate de bibliotecă utilizate în bibliotecile din Republica Moldova.	Absolventul autonom creează metadatele RI, fiind responsabil de corectitudinea înregistrării datelor bibliografice în SIB.	Absolventul: - distinge formatele metadelor; - identifică particularitățile software specializate de bibliotecă utilizate în bibliotecile din Republica Moldova.
Rezultatul învățării 14. <i>Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate indexa RI prin aplicarea sistemelor de clasificare, tezaure și vocabulare controlate</i>			
K ₁ Structura tabelelor CZU. K ₂ Regulile de clasificare a RI. K ₃ Principiile de organizare a tezaurilor și vocabularele controlate. K ₄ Tipurile de indexare a RI. K ₅ Regulile de indexare.	S ₁ Utilizează tabelele de clasificare CZU. S ₂ Respectă regulile de clasificare a RI. S ₃ Elaborează indici de clasificare CZU. S ₄ Aplică regulile de indexare a RI. S ₅ Utilizează tezaurele și vocabularele controlate pentru indexarea RI.	Absolventul autonom aplică diverse sisteme de clasificare, tezaure și vocabulare controlate pentru indexarea RI, fiind responsabil de calitatea indexării RI.	Absolventul: - elaborează indici de clasificare CZU; - aplică regulile de indexare a RI.
Rezultatul învățării 15. <i>Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate distinge procedeele de gestionare a fișierelor de autoritate, asigurând uniformitatea organizării și căutării informației</i>			
K ₁ Procedurile de creare a fișierelor de autoritate a vedetelor de subiect, nume de persoane, nume de colectivitate, titluri uniforme, nume geografice.	S ₁ Gestionează fișierele de autoritate a vedetelor de subiect, nume de persoane, nume de colectivitate, titluri uniforme, nume geografice.	Absolventul în mod autonom distinge procedeele de gestionare a fișierelor de autoritate, asumându-și responsabilitatea pentru uniformitatea organizării și căutării informației.	Absolventul: - distinge procedurile de gestionare a fișierelor de autoritate a vedetelor de subiect, nume de persoane, nume de colectivitate, titluri uniforme, nume geografice.

Fig. 4. Detalierea rezultatelor învățării, corespunzător competențelor, în termeni de cunoștințe, aptitudini, responsabilitate și autonomie

Sursa: Standardul de calificare pentru calificarea Licențiat în Științe ale Comunicării (Biblioteconomie, asistență informațională și arhivistică) [14].

Această abordare oferă un cadru clar pentru implementarea și evaluarea competențelor, contribuind la formarea unor profesioniști bine pregătiți, capabili să răspundă cerințelor pieței muncii. Totodată, detalierea rezultatelor învățării permite o mai bună înțelegere a așteptărilor și obiectivelor educaționale, atât pentru studenți sau cursanți, cât și pentru angajatori.

Este necesar de remarcat faptul că atingerea rezultatelor învățării definite în standardele de competență nu poate fi realizată exclusiv prin efortul instituțiilor de învățământ. Angajatorii devin parteneri importanți în acest proces prin oferirea de stagii, programe de mentorat și alte oportunități practice care completează educația formală. Astfel, aceștia contribuie direct la dezvoltarea abilităților practice ale studenților, punând bazele unei tranziții eficiente de la educație la angajare.

Prin clarificarea cerințelor educaționale și a rezultatelor învățării, aceste standarde contribuie la crearea unui ecosistem educațional și profesional bine sincronizat,

în care fiecare parte implicată are un rol bine definit.

- **Pentru profesori**, standardele oferă un ghid clar pentru proiectarea curricula și predarea orientată spre competențe. Ele permit adaptarea metodelor de instruire și a materialelor didactice la nevoile pieței muncii, facilitând o abordare practică și aplicativă în procesul educațional.
- **Pentru studenți**, standardele oferă transparență cu privire la competențele și abilitățile pe care le vor dobândi în timpul studiilor, oferindu-le o direcție clară în ceea ce privește așteptările pieței muncii. Acestea le permit să se pregătească mai bine pentru provocările profesionale, contribuind la sporirea angajabilității și a mobilității pe piața muncii naționale și internaționale.
- **Pentru angajatori**, standardele reprezintă un punct de referință în identificarea și recrutarea candidaților potriviți. Prin specificarea clară a competențelor profesionale și a rezultatelor învățării, angajatorii pot înțelege mai bine ce abilități și cunoștințe pot aduce absolvenții pe piața muncii.

Astfel, standardele de competență și de calificare creează o relație simbiotică între

profesori, studenți și angajatori, fiecare dintre aceștia beneficiind de pe urma unei structuri bine definite și orientate spre cerințele reale ale pieței muncii. Această abordare integrată asigură relevanța formării profesionale și contribuie la dezvoltarea unui sistem educațional care să răspundă în mod direct nevoilor societății contemporane.

Implementarea standardelor de calificare

Implementarea standardelor de calificare reprezintă etapa finală în procesul de aliniere a competențelor profesionale la cerințele pieței muncii. Aceasta presupune integrarea standardelor în sistemul educațional și profesional, utilizându-le ca instrumente pentru organizarea procesului de formare, evaluare și certificare. Procesul de implementare este unul complex, care implică mai mulți pași și actori relevanți.

Integrarea în curriculumul educațional

Un prim-pas în implementarea standardelor de calificare este integrarea acestora în curriculumul educațional al programelor de studii la toate nivelele (profesional-tehnic, licență, masterat, doctorat). Acest proces presupune:

- Revizuirea și adaptarea planurilor de învățământ pentru a include discipline care contribuie la dezvoltarea competențelor profesionale specificate în standarde.
- Elaborarea curricula și a materialelor didactice în concordanță cu rezultatele învățării stabilite în standarde.
- Alinierea obiectivelor educaționale și a metodologiilor de predare la cerințele pieței muncii, astfel încât să fie asigurată formarea unor competențe relevante și actuale.

Formarea și instruirea personalului didactic

Implementarea eficientă a standardelor de calificare necesită formarea continuă a cadrelor didactice. Profesorii și formatorii trebuie să fie familiarizați cu noile cerințe ale standardelor, să dezvolte competențe metodologice adaptate rezultatelor învățării și să utilizeze instrumente moderne de predare, învățare și evaluare.

Evaluarea și certificarea competențelor

Standardele de calificare sunt utiliza-

te ca reper pentru evaluarea și certificarea competențelor absolvenților. În acest sens, procesul de evaluare este proiectat pentru a măsura nivelul de realizare a rezultatelor învățării prin metode și instrumente adecvate, cum ar fi:

- Susținerea examenului de calificare (proba teoretică și proba practică) pentru nivelul 4 CNC.
- Susținerea examenului și/sau a tezei/proiectului de licență pentru nivelul 6 CNC.
- Susținerea publică a tezei/proiectului de master pentru nivelul 7 CNC.
- Susținerea publică a tezei de doctorat pentru nivelul 8 CNC

Implicarea angajatorilor și a altor părți interesate

Un aspect important în implementarea standardelor de calificare este implicarea activă a angajatorilor (biblioteci, centre de informare și documentare etc.), a organizațiilor profesionale, cum ar fi Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova și a altor părți interesate, de exemplu, Consiliul Biblioteconomic Național. Acest lucru asigură relevanța standardelor și facilitează tranziția absolvenților către piața muncii.

Monitorizare și actualizare

Odată implementate, standardele de calificare trebuie monitorizate și revizuite periodic pentru a reflecta dinamica pieței muncii și evoluțiile tehnologice. Conform informațiilor plasate de site-ul Registrului Național al Calificărilor, [10] standardele de calificare sunt valabile pentru o perioadă de 5 ani.

Perioada de valabilitate a standardelor de calificare este stabilită pentru fiecare nivel de calificare după cum urmează:

- Bibliotecar (calificare medie) – 03.05.2029
- Licențiat în Științe ale Comunicării (Biblioteconomie, asistență informațională și arhivistică) – 21.12.2028
- Master în Științe ale comunicării (Biblioteconomie, informare și studii arhivistice) – 21.12.2028
- Doctor în Științe ale comunicării (Jurnalism și comunicare, Biblioteconomie, informare și studii arhivistice) – 29.03.2029

Concluzii

Alinierea standardelor de calificare și a competențelor profesionale la cerințele pieței muncii reprezintă o premisă fundamentală pentru adaptarea formării în domeniul infodocumentar la cerințele actuale ale societății și economiei. În domeniul biblioteconomiei, informării și studiilor arhivistice, acest demers contribuie la dezvoltarea unor calificări relevante și orientate spre aplicabilitate practică.

Standardele de calificare sprijină atât angajatorii, prin clarificarea cerințelor de competențe profesionale, cât și absolvenții, prin creșterea șanselor de angajare și mobilitate profesională. Ele contribuie, de asemenea, la dezvoltarea unui sistem educațional orientat spre excelență și inovare.

Analiza efectuată subliniază rolul central

al standardelor de calificare ca instrumente de integrare a cerințelor angajatorilor în procesele de formare profesională. Prin preluarea competențelor din standardele de competență sau cele ocupaționale și transpunerea acestora în rezultate ale învățării, se asigură o pregătire profesională orientată spre rezultate măsurabile și aplicabile în practică.

Domeniul biblioteconomiei, informării și studiilor arhivistice se află într-un proces de transformare profundă, determinat de digitalizare și de schimbările în cerințele utilizatorilor. Adaptarea competențelor profesionale prin actualizarea standardelor de calificare sprijină nu doar angajabilitatea, ci și dezvoltarea unor noi roluri profesionale, esențiale pentru gestionarea informației în societatea contemporană.

Referințe bibliografice:

1. de ALWIS JAYASURIYA, Gina, RIYAZ, Aminath, MAJID, Shaheen. A review of the library and information science profession in the Maldives: Development, challenges and opportunities. *IFLA Journal*. 2022, 48(4), pp. 622-637. eISSN 1745-2651. DOI: <https://doi.org/10.1177/03400352211031577>
2. Guvernul Republicii Moldova. Cu privire aprobarea Standardului ocupațional pentru meseria – 441101 Bibliotecar / bibliotecară, nivelul 4 CNC. *Monitorul Oficial*. 2023, 19 octombrie, nr. 391-394, art. 968. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=139495&lang=ro [accesat 2024-12-20]
3. Guvernul Republicii Moldova. Cu privire la aprobarea Nomenclatorului domeniilor de studii și al specialităților în învățământul superior: HG nr. 412 din 12.06.2024. *Monitorul Oficial*. 2024, 13 iunie, nr. 251-253, art. 513. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=143592&lang=ro [accesat 2024-12-20]
4. Guvernul Republicii Moldova. Cu privire la modificarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională, al specialităților și calificărilor pentru învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 853/2015. *Monitorul Oficial*. 2024, 4 mai, nr. 98 art. 405. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=143084&lang=ro [accesat 2024-12-20]
5. INSKIP, Charles. What are the options for library and information studies education reform in addressing racial inequity in the library profession in the UK? *Journal of Librarianship and Information Science*. 2023, 55(4), pp. 972-998. eISSN 1741-6477. DOI: <https://doi.org/10.1177/09610006221114483>
6. JAGMOHAN, Meena. Library and Information Science (LIS) education and professional development: A case study. *ShodhKosh: Journal of Visual and Performing Arts*. 2024, 5(6), pp. 1279-1285. eISSN 2582-7472. DOI: <https://doi.org/10.29121/shodhkosh.v5.i6.2024.2195>
7. MATVIENKO, Oksana, & TSYVIN, Michael. "Digital" Professions of the Information Specialist: Educational Prospects and Labor Market Requirements. *Ukrainian Journal on Library and Information Science*. 2021, (7), pp. 58-70. eISSN 2617-8427. DOI: <https://doi.org/10.31866/2616-7654.7.2021.233279>
8. Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova. *Ghidul metodologic pentru transpunerea competențelor profesionale în rezultate ale învățării*. MEC, Ordin nr. 236, 2022. Disponibil: https://mec.gov.md/sites/default/files/ghid_metodologic_privind_transpunerea_competentelor_profesionale_in_rezultate_ale_invatarii.pdf [accesat 2024-12-20]

9. Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova. *Metodologia de elaborare, validare și aprobare a standardelor de calificare*. MEC, Ordin nr. 573, 2022. Disponibil: https://mec.gov.md/sites/default/files/advance_page/metodologia_de_elaborare_validare_si_aprobare_a_standardelor_de_calificare.pdf [accesat 2024-12-20]
10. Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova. *Registrului Național al Calificărilor*. MEC, ©2020-2024. Disponibil: https://rnc.sime.md/ords/r/rnc/main/calificari?p1_my_isced=032&p1_occupation_id=&session=11861758165734 [accesat 2024-12-20]
11. PAULSEN, Celia, BYERS, Robert. *Glossary of Key Information Security Terms*: NIST IR 7298 Rev. 3, July, 2019. Disponibil: https://csrc.nist.gov/glossary/term/competency_area [accesat 2024-12-20]
12. *Standardul de calificare pentru calificarea Bibliotecar (calificare medie)*. MEC, © 2024. Disponibil: https://mecc.gov.md/sites/default/files/4_cnc_bibliotecar_calificare_medie.pdf [accesat 2024-12-20]
13. *Standardul de calificare pentru calificarea Doctor în Științe ale Comunicării (Jurnalism și comunicare, Biblioteconomie, informare și studii arhivistice)*. MEC, © 2024. Disponibil: https://mecc.gov.md/sites/default/files/8_cnc_doctor_in_stiinte_ale_comunicarii.pdf [accesat 2024-12-20]
14. *Standardul de calificare pentru calificarea Licențiat în Științe ale Comunicării (Biblioteconomie, asistență informațională și arhivistică)*. MEC, © 2024. Disponibil: https://mecc.gov.md/sites/default/files/6_cncbiblioteconomie_asistenta_informatiionala_si_arhivistica.pdf [accesat 2024-12-20]
15. *Standardul de calificare pentru calificarea Master în Științe ale Comunicării (Biblioteconomie, informare și studii arhivistice)*. MEC, © 2024. Disponibil: https://mecc.gov.md/sites/default/files/7_cnc_biblioteconomie_informare_si_studii_arhivistice.pdf [accesat 2024-12-20]
16. ZHANG, Jin, CHEN, Jianyao. Skill analysis of library and information science professionals. *Journal of Librarianship and Information Science*. 2023, First published online November 7. eISSN 1741-6477. DOI: <https://doi.org/10.1177/09610006231207656>